

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА



*II Міжнародна науково-практична
конференція (заочна форма)
«Формування та перспективи розвитку
підприємницьких структур в рамках
інтеграції до європейського простору»*



Полтава 2019

УДК 330.15:334.723

ББК 65.291.5

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2019. – 715 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х. З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Галич О. А. – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії.

Калашник О.В. – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О.С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Мороз С. Е. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

14) ответственность производителя - распределение ответственности за воздействие на окружающую среду, которое обусловлено результатом деятельности субъектов хозяйствования;

15) инновационно-инвестиционного развития - необходимость использования инновационно-инвестиционного потенциала ресурсов с учетом принципов устойчивого развития аграрного сектора экономики;

16) сбалансирования интересов всех участников процесса в соответствии с требованиями устойчивого развития сельских территорий;

17) синергетичность - достижение максимального безопасного уровня развития благодаря взаимодействию всех структурных элементов системы, которые развиваются в соответствии с требованиями устойчивого развития.

Таким образом, сегодня продовольственное обеспечение регионов должно базироваться на концепции устойчивого развития аграрного сектора экономики и оцениваться соответствующими индикаторами в контексте влияния на экологию, социум и экономику.

Список использованных литературных источников

1. Писаренко В.В. Источники финансирования эко-социо-экономического развития универсальных агроэкологических районов в Украине / В.В. Писаренко, Т.А. Чайка // ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки / Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1 (5). Частина 2 / відпов. ред. І.Б. Садовська. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. – С. 336-344.
2. Устойчивое развитие предприятия, региона, общества: инновационные подходы к обеспечению : монография / под общ. ред. д-ра экон. наук, профессора О. В. Прокопенко. – Польша : «Drukarnia i Studio Graficzne Omnidium», 2014. – 474 с.

Лега О. В.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку,*

Криворучко Т. С., Шкурупій А. А.

*здобувачі вищої освіти СВО – магістр
спеціальності «Облік і оподаткування»*

*Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна*

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ

Відкриття нових ринків для українських товаровиробників супроводжується експортно-імпортними операціями, які є невід'ємною частиною здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Основними видами сільськогосподарської продукції, яка відправляється на експорт є живі тварини; продукти тваринного походження, продукти рослинного походження

(зернові, технічні), продукція харчової промисловості, жири та олії тваринного або рослинного походження, готові харчові продукти. Глобальні тренди світового продовольчого ринку, спричинені демографічними та економічними змінами, можуть забезпечити Україні значно вищий рівень експортної спроможності, особливо щодо органічного сегмента й тваринницької продукції [1].

Важливою складовою відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності є укладання договору (контракту) між резидентом та нерезидентом.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) – матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності [2].

Зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або його представником у простій письмовій формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України чи законом.

Виникають питання щодо складання типових договорів, адже вони прості та зручні для використання. Для компаній, що створюють і займаються бізнесом в агросекторі України, безумовно, найактуальнішими є ГАФТА і ФОСФА, з огляду на великі обсяги виробництва зернових та олійних культур в Україні. Одним із найважливіших напрямків діяльності ГАФТА і ФОСФА є розробка стандартних договорів, які покликані враховувати специфіку конкретного виду агропродукції та умов поставки залежно від регіону світу. Наприклад, Міжнародна торгівля зерном, кормами для тварин, рисом і насінням, олійними культурами в основному керується 80 стандартними договорами Асоціації торгівлі зерном і кормами (GAFTA).

Основним водорозділом між видами контрактів є бази поставки – CIF, FOB, FCA та ін., а також різновид сільськогосподарської культури. ГАФТА і ФОСФА розробляють договори з урахуванням різних способів транспортування агропродукції. Навіть регіон або країна походження враховується: наприклад, ГАФТА розробила стандартні договори для постачання зерна із Центральної та Східної Європи, продукції з Бразилії, зерна з Канади та США тощо. Зазначимо, що розроблені стандартні договори завжди актуальні, адже вони відображають реальну торговельну практику з миттєвим урахуванням змін [3].

Якщо українські контрагенти не використовують типові договори, то необхідно врахувати особливості зовнішньоекономічних контрактів (табл. 1).

Таблиця 1

Основні елементи зовнішньоекономічних договорів (контрактів)*

Складові	Основні елементи
Назва, номер договору, дата та місце його укладення	Реквізити, які ідентифікують ЗЕД-договір (купівлі-продажу, поставки, ліцензійний, оренди, іпотечний, дочірнього управління, позики і тд)
Преамбула	Офіційно зареєстровані найменування сторін

Складові	Основні елементи
	<p>Визначення сторін: постачальник-покупець, кредитор-боржник, замовник-виконавець тощо</p> <p>Особа, яка уповноважена представляти сторону та підписувати контракт, посилення на документ, який підтверджує повноваження представника укласти цей договір</p>
Предмет договору	<p>Суть правовідносин</p> <p>Основні зобов'язання</p> <p>Конкретизація та деталізація того, що саме поставляється (виконується, надається)</p> <p>Опис всіх характеристик товарів (робіт, послуг) сторони погоджують специфікацією – додатком до договору, що є невід'ємною його частиною.</p>
Кількість та якість товару (обсяги виконання робіт, надання послуг)	<p>Кількість товару</p> <p>Якість товару, яка повинна відповідати стандартам, іншій технічній документації. Крім того якість товару повинна бути засвідчена належним товаросупровідним документом (сертифікати якості, документи про сертифікацію тощо).</p>
Базисні умови поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт та послуг)	<p>Умови поставки товару згідно з «Інкотермс»</p> <p>Обов'язки сторін щодо поставки</p> <p>Момент переходу ризиків від однієї сторони до іншої</p> <p>Конкретний строк поставки товарів, або окремих парій товарів</p> <p>Строки виконання робіт/послуг</p>
Ціна та загальна вартість товарів	<p>Погоджена вартість кожної одиниці товару, загальну вартість товару, валюту контракту.</p>
Умови платежів	<p>Спосіб, порядок, строки фінансових розрахунків, гарантії виконання сторонами взаємних платіжних зобов'язань</p> <p>При цьому необхідно врахувати строки зарахування валютної виручки, порядок і тривалість закупівлі українськими банками іноземної валюти та перерахунку її за кордон, терміни на розгляд банківськими відділами фінансового моніторингу операцій за договорами, необхідність та строки реєстрації певних видів договорів у НБУ</p>
Умови приймання-здавання товару	<p>Строки та місце фактичної передачі товару, перелік товаросупровідних документів</p>
Упаковка та маркування	<p>Тип упаковки, необхідність нанесення належного маркування, де зазначають найменування продавця та покупця, номер договору (контракту), місце призначення, габарити, спеціальні умови складування й транспортування тощо</p>
Форс-мажорні обставини	<p>Вказують випадки, за яких умови договору можуть бути невиконані через ту чи іншу поважну причину: стихія, воєнні дії, ембарго, кібератаки та інші обставини непереборної сили, до яких можна віднести дії чи події згідно Закону України «Про торгово-промислові палати»</p>
Санкції та рекламації	<p>Відповідальність сторін у разі невиконання ними своїх зобов'язань та порядок її накладення</p> <p>Порядок подання рекламацій (строки, протягом яких рекламації можуть бути заявлені, права та обов'язки сторін при цьому, способи врегулювання рекламацій)</p> <p>Чітко визначені штрафи у відсотках до вартості недопоставленого товару (робіт, послуг), строки застосування штрафів, порядок стягнення збитків</p>

Складові	Основні елементи
Урегулювання спорів у судовому порядку	Сторони визначають умови та порядок вирішення спорів у судовому порядку щодо тлумачення, невиконання та (або) неналежного виконання договору.
Місцезнаходження (місце проживання), поштові та платіжні реквізити сторін	Поштові та платіжні реквізити

*узагальнено авторами на підставі [4]

Отже, основними з таких особливостей є:

- сторонами виступають як вітчизняний суб'єкт господарювання, так й іноземний, тобто той, який має постійне місцезнаходження (місце проживання) за межами України. Тому, крім вітчизняних нормативно-правових актів, необхідно брати до уваги міжнародні конвенції, а також законодавство країни, якій сторони підпорядкували свої відносини;

- мовами договору має бути українська та мова контрагента. Ст. 254 Митного кодексу України говорить, що документи, необхідні для митного контролю і митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, належить подавати українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом якого є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування (англійська) [5];

- форма контракту виключно письмова;

- умови поставки товару визначаються відповідно до правил Інкотермс (для українських контрагентів доцільно використовувати правила Інкотермс-2000 або Інкотермс-2010). Місце поставки повинно бути вказано правильно (наприклад ФСА Полтава, Україна, вул. Зіньківська 16, склад № 3, Інкотермс-2010), оскільки саме тут ризики щодо фізичної втрати та пошкодження товару переходять від продавця до покупця;

- ЗЕД-договори обов'язково повинні містити пункт відповідальності, де вказують санкції щодо непоставки товару, поставки товару із затримкою, або неналежної якості. На практиці найбільш вживаним є відшкодування збитків у розмірі 10 % від договірної ціни (згідно з світовою практикою торгівлі та прописано як рекомендація, зокрема в Типовому (модельному) контракті міжнародної купівлі-продажу товару (публікація МТП № 738);

- у пункті «Форс-мажор» зазначають саме вважають форс-мажором, які дії необхідно здійснювати стороні, якщо вона посилається на обставину непереборної сили (строк та порядок оповіщення іншої сторони), скільки часу діє форс-мажор і яка установа має право засвідчувати форс-мажор за домовленістю сторін (в Україні такою установою є Торгово-промислова палата, яка видає відповідний сертифікат протягом семи днів з дати звернення суб'єкта);

- якщо для вирішення суперечок між контрагентами обрано арбітражний суд, сторони договору повинні зробити арбітражне застереження, у якому зазначають арбітражний суд, матеріальне право, кількість арбітрів, мову та

місце проведення арбітражного розгляду [6].

- додаткові умови, які можуть бути обговорено сторонами та вказано в договорі - страхування, гарантії якості, умови залучення субвиконавців договору, агентів, перевізників, визначення норм навантаження (розвантаження), умови передачі технічної документації на товар, збереження торгових марок, порядок сплати податків, митних зборів, різного роду захисні застереження, із якого моменту договір починає діяти, кількість підписаних примірників договору, можливість і порядок внесення змін до договору тощо.

Список використаних джерел

1. Українські компанії готові розширити присутність на світовому продовольчому ринку. Вісник. Офіційно про податки. 2017. № 3- 4. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100005808-ukrayinski-kompaniyi-gotovi-rozshiriti-prisutnist-na-svitovomu-prodovolchomu-rinku>. (дата звернення 24.02.2019).

2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. (дата звернення 24.02.2019).

3. Касинюк І., Гулеватий Ю. Міжнародна торгівля сировинними товарами. ГАФТА і ФОСФА: чим вони корисні агробізнесу? / ЛігаЗакон. URL: http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA009199. (дата звернення 24.02.2019).

4. Яткевич О. Укладаємо ЗЕД-договір: практичні поради. *Все про бухгалтерський облік*. 2017. №91. С. 10 - 14.

5. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. (дата звернення 24.02.2019).

6. Ларін М. ЗЕД-контракт: де золота середина у виборі його умов. *Все про бухгалтерський облік*. 2018. №53. С.6 - 8.

Лега О. В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку,

Павлівська Т. С.

здобувач вищої освіти СВО – бакалавр спеціальності

«Облік і оподаткування»,

Сіренко І. О.

здобувач вищої освіти СВО – магістр спеціальності

«Облік і оподаткування»,

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

ПРОФЕСІЯ «БУХГАЛТЕР»: ВІД МИНУЛОГО ДО СУЧАСНОГО

Бухгалтерська професія була, є та буде надзвичайно важливою в людському суспільстві, незважаючи на рівень його розвитку, еволюції